

Sirküler no:045

İstanbul, 10 Nisan 2012

Konu: Mücbir sebep kapsamında 6111 Sayılı Kanun'a ilişkin taksit sürelerini uzatan BKK'nın uygulama esasları açıklandı.

Özet: 2012/2941 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile VUK'un 13. ve 15. maddeleri çerçevesinde doğal afet nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerdeki dairelere borçlu olanlar ile Ekonomi Bakanlığı tarafından olağanüstü politik riskin gerçekleştiği tespit edilen ülkelerde de faaliyette bulunan vergi mükelleflerinden, durumları VUK'un 13. maddesine göre mücbir sebep hali kabul edilenlerin, mücbir sebep hallerinin devam ettiği süre içinde 6111 Sayılı Kanun'un 1. ila 4. kısımları kapsamında alacakları yapılandırılan idarelere ödemeleri gereken taksitlerin ödeme süreleri uzatılmıştır.

Söz konusu BKK'nın uygulamasına ilişkin olarak 7 Nisan 2012 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 3 seri numaralı "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması Hakkında 6111 Sayılı Kanun Genel Tebliği"nde aşağıdaki açıklamalara yer verilmiştir.

- 6111 Sayılı Kanun kapsamında birden fazla daireye taksitlendirilmiş borcu bulunanların, doğal afet nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerdeki dairelere olan taksitlerinin ödeme süreleri BKK'ya göre uzatıldığı halde, bu yerlerin dışındaki dairelere olan taksitlerinin ödeme sürelerinin uzatılması söz konusu değildir.

- Olağanüstü politik riskin gerçekleştiği ülkede de faaliyette bulunan borçluların Maliye Bakanlığı dışındaki idarelere olan taksit ödeme sürelerinin ilgili idarece uzatılabilmesi için borçlunun durumunun Vergi Usul Kanunu'nun 13. maddesine göre mücbir sebep hali kabul edildiğine ilişkin bağlı olduğu vergi dairesinden alacağı belgeyi, alacaklı idareye ibraz etmesi gerekmektedir.

- 6111 Sayılı Kanun kapsamında yapılan başvuru sırasında tercih edilen taksit sayısı esas alınarak katsayı hesaplanmaktadır. BKK ile taksitlerin ödeme sürelerinin uzatılması katsayı hesabını etkilememektedir.

- BKK ile 6111 Sayılı Kanun'da yer alan başvuru sürelerinde herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Bu nedenle, 6111 Sayılı Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere süresinde başvuru yapmayan borçluların BKK ile yapılmış düzenlemelerden yararlanması söz konusu olmayacaktır.

- BKK ile doğal afet nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerdeki dairelere borçlu olanlar ile olağanüstü politik riskin gerçekleştiği tespit edilen ülkelerde faaliyette bulunan ve bu ülkedeki faaliyetleri nedeniyle durumları Vergi Usul Kanunu'nun 13. maddesine göre mücbir sebep hali kabul edilenlerin mücbir sebep hali devam ettiği sürece ödenmesi gereken taksitlerinin ödeme süreleri uzatılmıştır. Bunun dışında Vergi Usul Kanunu'nun 13. maddesinde sayılan diğer mücbir sebep halleri nedeniyle 6111 Sayılı Kanun kapsamındaki taksitlerin ödeme sürelerinin uzatılması söz konusu değildir.

Kuzey YMM A.Ş.
Büyükdere Cad.
Beytem Plaza
No: 22 34381 Şişli
İstanbul - Turkey
Tel: +90 (212) 315 30 00
Fax: +90 (212) 234 10 67
www.vergidegundem.com
www.ey.com

Bu dokümanda yer alan açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. Ernst & Young ve Kuzey YMM A.Ş.'ye, işbu dokümanın içeriğinden kaynaklanan veya içeriğine ilişkin olarak ortaya çıkan sonuçlardan dolayı herhangi bir sorumluluk iddiasında bulunulamaz.

17 Mart 2012 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan ve aynı gün yürürlüğe giren 2012/2941 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile;

- Vergi Usul Kanunu’nun (VUK) 13. ve 15. maddeleri çerçevesinde doğal afet nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerdeki dairelere borçlu olanlar ile

- Ekonomi Bakanlığı tarafından olağanüstü politik riskin gerçekleştiği tespit edilen ülkelerde faaliyette bulunan vergi mükelleflerinden, durumları VUK’un 13. maddesine göre mücbir sebep hali kabul edilenlerin,

mücbir sebep hallerinin devam ettiği süre içinde 6111 Sayılı Kanun’un 1. ila 4. kısımları kapsamında alacakları yapılandırılan idarelere ödemeleri gereken taksitlerin ödeme süreleri uzatılmıştır. Bu Bakanlar Kurulu Kararı hakkındaki açıklamalarımız 21 Mart 2012 tarihli ve 036 numaralı sirkülerimizde dikkatinize sunulmuştur.

Söz konusu Bakanlar Kurulu Kararı’nın uygulamasına ilişkin olarak 7 Nisan 2012 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 3 seri numaralı “Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması Hakkında 6111 Sayılı Kanun Genel Tebliği”nde aşağıdaki açıklamalara yer verilmiştir.

I. 6111 Sayılı Kanun kapsamındaki taksitlerin ödeme sürelerini uzatan haller

A. Maliye Bakanlığı tarafından doğal afet nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerler ve süreler

6111 Sayılı Kanun’un yayımlandığı 25 Şubat 2011 tarihinden sonra ülkemizde meydana gelen doğal afetler nedeniyle Vergi Usul Kanunu’nun verdiği yetkiye istinaden Maliye Bakanlığı tarafından;

1. Kütahya İli Simav İlçesinde 19.5.2011 ila 29.2.2012 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil),
2. Rize İli Merkez İlçesinde 24.9.2011 ila 31.12.2011 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil),
3. Van İli genelinde, Bitlis İli Adilcevaz ve Ağrı İli Patnos İlçelerinde ise bitim tarihi daha sonra belirlenmek üzere 23.10.2011 tarihinden itibaren (bu tarih dâhil),

mücbir sebep hali ilan edilmiştir.

Doğal afet nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerdeki dairelere 6111 Sayılı Kanun’un Birinci, İkinci, Üçüncü ve Dördüncü Kısımları kapsamında taksitlendirilmiş borcu bulunanların, bu dairelere (alacakları yapılandırılan tüm idarelere) olan taksitlerinin ödeme süreleri BKK ile uzatılmıştır. Dolayısıyla, BKK ile yapılan süre uzatımı, doğal afet nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerin dışında bulunan dairelere 6111 Sayılı Kanun kapsamında ödenmesi gereken taksitleri kapsamamaktadır.

Başka bir anlatımla, 6111 Sayılı Kanun kapsamında birden fazla daireye taksitlendirilmiş borcu bulunanların, doğal afet nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerdeki dairelere olan taksitlerinin ödeme süreleri BKK’ya göre uzatıldığı halde, bu yerlerin dışındaki dairelere olan taksitlerinin ödeme sürelerinin uzatılması yasal olarak mümkün bulunmamaktadır.

Örnek 1

Van Vergi Dairesine ve Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı Yeğenbey Vergi Dairesine olan borçları 6111 Sayılı Kanun kapsamında yapılandırılmış olan borçlunun, BKK gereğince Van Vergi Dairesine olan borçlarının taksit ödeme süreleri uzatılmış olmasına rağmen, doğal afet nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerdeki dairelerden olmayan Yeğenbey Vergi Dairesine olan borçlarının taksit ödeme süreleri uzatılmamıştır.

B. Olağanüstü politik riskin gerçekleştiği tespit edilen ülkelerde de faaliyette bulunan ve durumları mücbir sebep hali kabul edilen mükellefler

Ekonomi Bakanlığı tarafından, 2011 yılında meydana gelen olaylar nedeniyle Libya ve Suriye olağanüstü politik riskin gerçekleştiği ülke olarak tespit edilmiştir.

Maliye Bakanlığınca da Libya veya Suriye’de de faaliyette bulunan ve bu ülkelerde meydana gelen olaylardan etkilenen mükelleflerin durumlarını ispat veya tevsik eden bilgi ve vesikalarla etkilendikleri süreyi de belirtmek suretiyle gelir/kurumlar vergisi yönünden bağlı oldukları vergi dairesine müracaat etmeleri ve durumlarının değerlendirilmesi sonucunda, olaylardan vergi ödevlerinin yerine getirilmesine engel olacak derecede etkilendiklerinin anlaşılması halinde, durumlarının mücbir sebep hali olarak kabul edileceği yönünde düzenleme yapılmıştır.

Anılan BKK uyarınca Libya veya Suriye’de de faaliyette bulunan vergi mükelleflerinden, bu ülkelerdeki faaliyetleri nedeniyle durumları Vergi Usul Kanunu’nun 13. maddesine göre mücbir sebep hali kabul edilenlerin, **mücbir sebep halinin başladığı tarih ile mücbir sebep halinin sona erdiği tarih arasına rastlayan** ve alacakları 6111 Sayılı Kanun’un Birinci, İkinci, Üçüncü ve Dördüncü Kısımları kapsamında yapılandırılmış alacaklı tüm idarelere/tahsil dairelerine ödemeleri gereken 6111 Sayılı Kanun kapsamındaki taksitlerinin ödeme süreleri uzatılmıştır.

Örnek 2

Bursa Vergi Dairesi Başkanlığı Uludağ Vergi Dairesine ve İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı Zeytinburnu Vergi Dairesine olan borçları 6111 Sayılı Kanun kapsamında yapılandırılmış olan borçlunun, Libya’da meydana gelen olaylar nedeniyle mücbir sebep halinin kabul edilmesi durumunda, BKK gereğince hem Uludağ Vergi Dairesine hem de Zeytinburnu Vergi Dairesine olan borçlarının taksit ödeme süreleri uzatılacaktır.

Diğer taraftan, olağanüstü politik riskin gerçekleştiği ülkede de faaliyette bulunan borçluların Maliye Bakanlığı dışındaki idarelere olan taksit ödeme sürelerinin ilgili idarece uzatılabilmesi için borçlunun durumunun Vergi Usul Kanunu’nun 13. maddesine göre mücbir sebep hali kabul edildiğine ilişkin bağlı olduğu vergi dairesinden alacağı belgeyi alacaklı idareye ibraz etmesi gerekmektedir.

Örnek 3

Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı Ostim Vergi Dairesi mükellefi (A), Sosyal Güvenlik Kurumu Ankara Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne olan borçlarını 6111 Sayılı Kanun kapsamında yapılandırmıştır.

Mükellef (A)’nın Libya’da meydana gelen olaylar nedeniyle mücbir sebep halinde olduğu kabul edilmiştir.

Buna göre, mükellef (A)'nın, Ankara Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne olan ve 6111 Sayılı Kanun kapsamında yapılandırılan borçlarının taksit ödeme sürelerinin BKK uyarınca uzatılabilmesi için mücbir sebep halinin kabul edildiğine ilişkin belgeyi bağlı olduğu Ostim Vergi Dairesinden alarak, anılan Müdürlüğe ibraz etmesi gerekmektedir.

II. Taksit ödeme sürelerinin yeniden belirlenmesi

BKK'nın 4. maddesinin birinci fıkrasıyla, doğal afet nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerdeki dairelere borçlu olanlar ile olağanüstü politik riskin gerçekleştiği tespit edilen ülkede de faaliyette bulunanlardan, Vergi Usul Kanunu'nun 13. maddesine göre durumları mücbir sebep hali kabul edilen borçluların, **mücbir sebep halinin başladığı tarih ile mücbir sebep halinin sona erdiği tarih arasına rastlayan taksitlerinin** (ödeme süresinin son günü mücbir sebep halinin sona erdiği tarihe rastlayan taksitler dâhil) ödeme süreleri;

- Birincisi, mücbir sebep halinin sona erdiği tarihi izleyen ayda,

- Diğerleri ise birinci taksitin ödenmesi gereken ayı takip eden aylarda (toplam on iki ayda) birbirini izleyecek şekilde,

ödenmek üzere uzatılmıştır.

Anılan fıkra ile BKK'nın Resmi Gazete'de yayımlandığı 17 Mart 2012 tarihi itibarıyla mücbir sebep hali devam eden borçluların 6111 Sayılı Kanun kapsamında ödemeleri gereken taksitlerinin ödeme sürelerinin uzatılmasına yönelik düzenleme yapılmıştır.

Buna göre, BKK'nın yayımlandığı 17 Mart 2012 tarihi itibarıyla; Van İli genelinde, Bitlis İli Adilcevaz ve Ağrı İli Patnos İlçelerinde doğal afet nedeniyle 23.10.2011 tarihinden geçerli olmak üzere ilan edilen mücbir sebep hali BKK'nın yayımlandığı 17.3.2012 tarihi itibarıyla devam ettiğinden, bu yerlerdeki dairelere borçlu olanlar bu fıkra kapsamına girmektedir. Ayrıca, Libya veya Suriye'de de faaliyette bulunan vergi mükelleflerinden kişisel başvurularına istinaden durumları mücbir sebep hali kabul edilenlerden bu halleri devam edenler de bu fıkra kapsamında değerlendirilecektir.

Örnek 4

Van Vergi Dairesi mükellefi (B), bu vergi dairesine olan borçlarını 9 eşit taksitte ödeme seçeneğini tercih ederek 6111 Sayılı Kanun'un 2. maddesi kapsamında yapılandırmış olup, mükellef mücbir sebep halinin başlangıç tarihi olan 23.10.2011 tarihi itibarıyla 6111 Sayılı Kanun hükümlerini ihlal etmemiştir.

23.10.2011 tarihinde meydana gelen deprem nedeniyle, Van İli genelinde bu tarihten başlamak üzere Maliye Bakanlığınca ilan edilen mücbir sebep hali halen devam etmektedir.

Konunun örneklenebilmesi için 30.6.2012 tarihi Tebliğ'de, mücbir sebep halinin sona ereceği tarih olarak varsayılmıştır.

Buna göre, mükellef (B)'nin mücbir sebep halinin **başlangıç ve bitiş (23.10.2011 - 30.6.2012) tarihleri arasına rastlayan taksitlerinin yeni ödeme süreleri** aşağıdaki şekilde oluşacaktır.

	Eski ödeme süresi	Yeni ödeme süresi (BKK'ya göre)
1. Taksit	Haziran 2011	Haziran 2011
2. Taksit	Temmuz 2011	Temmuz 2011
3. Taksit	Eylül 2011	Eylül 2011
4. Taksit	Kasım 2011	Temmuz 2012
5. Taksit	Ocak 2012	Ağustos 2012
6. Taksit	Mart 2012	Eylül 2012
7. Taksit	Mayıs 2012	Ekim 2012
8. Taksit	Temmuz 2012	Temmuz 2012
9. Taksit	Eylül 2012	Eylül 2012

Bu itibarla, mükellef (B)'nin Kasım 2011, Ocak 2012, Mart 2012, Mayıs 2012 aylarında ödenmesi gereken taksitlerinin (4, 5, 6 ve 7. taksitler) ödeme süreleri, BKK gereğince mücbir sebep halinin sona erdiği kabul edilen Haziran 2012 ayını takip eden Temmuz 2012 ayından başlayacak şekilde uzamıştır. Bu durumda, 2012 yılının Temmuz ayında iki (4 ve 8. taksitler), Ağustos ayında bir (5. taksit), Eylül ayında iki (6 ve 9. taksitler) ve Ekim ayında da bir (7. taksit) taksit ödemesi yapılacaktır.

Örnek 5

Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı Başkent Vergi Dairesi mükellefi (C)'nin, 12 eşit taksitte ödeme seçeneğine göre 6111 Sayılı Kanun'un 2. maddesi kapsamında borçları yapılandırılmıştır.

Mükellef (C), Libya'da meydana gelen olaylar nedeniyle 25.4.2011 tarihinden itibaren mücbir sebep halinde olduğunu ve mücbir sebep halinin 31.3.2012 tarihine kadar devam edeceğini gösterir bilgi ve belgelerle bağlı olduğu Başkent Vergi Dairesine müracaat etmiş, gerekli değerlendirmeler yapılarak bu mükellefe münhasıran 25.4.2011 ila 31.3.2012 tarihleri arasında mücbir sebep halinin varlığı kabul edilmiştir.

Buna göre, mükellefin mücbir sebep halinin başladığı ve bittiği tarihler arasına rastlayan 6111 Sayılı Kanun kapsamında ödemesi gereken taksitlerinin ödeme süresi, BKK gereğince mücbir sebep halinin sona erdiği Mart 2012 ayını takip eden Nisan 2012 ayından başlayacak şekilde uzamıştır.

Bu itibarla, mükellef (C)'nin mücbir sebep halinin başlangıç ve bitiş (25.4.2011 – 31.3.2012) tarihleri arasına rastlayan taksitlerinin yeni ödeme süreleri aşağıdaki şekilde olacaktır.

	Eski ödeme süresi	Yeni ödeme süresi (BKK'ya göre)
1. Taksit	Haziran 2011	Nisan 2012
2. Taksit	Temmuz 2011	Mayıs 2012
3. Taksit	Eylül 2011	Haziran 2012
4. Taksit	Kasım 2011	Temmuz 2012
5. Taksit	Ocak 2012	Ağustos 2012
6. Taksit	Mart 2012	Eylül 2012
7. Taksit	Mayıs 2012	Mayıs 2012
8. Taksit	Temmuz 2012	Temmuz 2012
9. Taksit	Eylül 2012	Eylül 2012
10. Taksit	Kasım 2012	Kasım 2012
11. Taksit	Ocak 2013	Ocak 2013
12. Taksit	Mart 2013	Mart 2013

Taksit sayısının 12'den fazla olması durumunda uygulama

Bakanlar Kuruluna verilen ödeme süresi belirleme yetkisi mücbir sebep halinin bitim tarihini takip eden aydan başlamak üzere bir yıl ile sınırlıdır. Bakanlar Kurulu kendisine verilen bu yetkiyi, 6111 Sayılı Kanun'a göre ödenmesi gereken ve süre uzatımına konu olan her bir taksit için ayrı ayrı olmak üzere azami on iki aya kadar ödeme süresi belirleyerek kullanmıştır. Ancak, mücbir sebep halinin başladığı tarih ile mücbir sebep halinin sona erdiği tarih arasına rastlayan taksit sayısının on ikiden fazla olması halinde, fazla olan taksitlerin BKK ile belirlenmiş on ikinci taksit ödeme süresi içerisinde bu taksitle birlikte ödeneceği düzenlenmiştir. Dolayısıyla, 6111 Sayılı Kanun kapsamında ödenmesi gereken ve BKK ile ödeme süresi uzatılan taksitlerin ödeme sürelerinin tespitinde bu hususa da dikkat edilmesi gerekmektedir.

Peşin veya defaten ödeme yönteminin seçilmiş olması durumunda uygulama

6111 Sayılı Kanun kapsamında yapılandırılan borçlar, Kanun'un 18. maddesi gereğince borçlunun tercihine bağlı olarak ya peşin ya da taksitler halinde ödenebilmektedir.

BKK'da peşin ödenmesi gereken tutarların ödeme sürelerinin mücbir sebep halinin başladığı tarih ile sona erdiği tarih arasına rastlaması halinde bu tutarların, mücbir sebep halinin sona erdiği tarihi izleyen ayda ödeneceği belirlenmiştir.

Örnek 6

Van İli Saray Mal Müdürlüğü mükellefi (Ç)'nin 6111 Sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamındaki borcu Ekim 2011 tarihinde peşin ödenmek üzere anılan Kanun hükümlerine göre yapılandırılmıştır.

23.10.2011 tarihinde meydana gelen deprem nedeniyle, Van İli genelinde bu tarihten başlamak üzere Maliye Bakanlığınca ilan edilen mücbir sebep hali halen devam etmektedir. Konunun örneklenebilmesi için 30.6.2012 tarihi, tebliğde mücbir sebep halinin sona ereceği tarih olarak varsayılmıştır.

BKK'nın 4. maddesinin üçüncü fıkrasında mücbir sebep halinin başladığı tarih ile mücbir sebep halinin sona erdiği tarih arasında peşin veya defaten ödenmesi gereken tutarların, mücbir sebep halinin sona erdiği tarihi izleyen ayda ödenmesi uygun bulunduğundan, mükellef (Ç)'nin Ekim 2011 ayında peşin ödemesi gereken tutarın, örneğimizde Van İli genelinde mücbir sebep halinin 30.6.2012 tarihinde bittiği varsayıldığından, Temmuz 2012 ayında ödenmesi gerekecektir.

Maliye Bakanlığı dışında 6111 Sayılı Kanun'a göre alacakları yapılandırılan idarelere defaten ödenmesi gereken tutarların ödeme sürelerinin mücbir sebep halinin başladığı tarih ile sona erdiği tarih arasına rastlaması halinde de bu tutarların, mücbir sebep halinin sona erdiği tarihi izleyen ayda ödenmesi gerekmektedir.

BKK'nın yayımlandığı tarihten önce mücbir sebep halinin sona erdiği haller

BKK'nın yayımlandığı tarihten (17 Mart 2012) önce mücbir sebep halinin sona erdiği haller için BKK'nın 4. maddesinin dördüncü fıkrasında düzenleme yapılmıştır.

Söz konusu düzenleme, "(4) Bu Kararın yayımı tarihinden önce mücbir sebep hali sona eren yerlerdeki dairelere borçlu olanlar ile mücbir sebep hali sona eren borçluların, mücbir sebep halinin başladığı tarih ile mücbir sebep halinin sona erdiği tarih arasına rastlayan taksitlerinden birincisinin ödeme süresi, mücbir sebep halinin sona erdiği tarihi izleyen aydan itibaren bir yılı geçmemek

şartıyla, bu Kararın yayımını takip eden aydan başlamak üzere, diğer taksitlerin ödeme süreleri ise bu ayı takip eden aylarda birbirini izleyecek şekilde ödenmek üzere uzatılmıştır.” şeklindedir.

Bu düzenlemeye göre, BKK'nın yayımlandığı 17.3.2012 tarihinden önce mücbir sebep hali sona eren yerlerdeki dairelere borçlu olanlar ile mücbir sebep hali sona eren borçluların, mücbir sebep halinin başladığı tarih ile mücbir sebep halinin sona erdiği tarih arasında rastlayan taksitleri, mücbir sebep halinin sona erdiği tarihi izleyen aydan itibaren bir yılı geçmemek şartıyla Nisan 2012 ayından başlamak üzere ödenecektir. Birinci taksitin ödeneceği ay olan Nisan 2012 ayını izleyen aylarda ise diğer taksitler ödenecektir.

Bu kapsamda, Rize İli Merkez İlçesi ile Kütahya İli Simav İlçesinde meydana gelen doğal afetler nedeniyle ilan edilen mücbir sebep hali sırasıyla 31.12.2011, 29.2.2012 tarihlerinde, BKK'nın yayımlandığı 17.3.2012 tarihinden önce, sona ermiştir. Buna göre, mücbir sebep halinin devam ettiği süreye rastlayan 6111 Sayılı Kanun kapsamında ödenecek taksitlerin ödeme süreleri, BKK'nın 4. maddesinin dördüncü fıkrasına göre belirlenecektir.

Örnek 7

Rize İli Yeşilçay Vergi Dairesi mükellefi (D), 9 eşit taksitte ödeme seçeneğini tercih ederek bu vergi dairesine olan borçlarını 6111 Sayılı Kanun'un 3. maddesi kapsamında yapılandırmıştır.

Rize İli Yeşilçay İlçesinde meydana gelen doğal afet nedeniyle 24.9.2011 ile 31.12.2011 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) mücbir sebep hali ilan edildiğinden, 6111 Sayılı Kanun kapsamında ödenmesi gereken taksitlerin ödeme süreleri BKK'nın 4. maddesinin dördüncü fıkrası da dikkate alınarak aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

	Eski ödeme süresi	Yeni ödeme süresi (BKK'ya göre)
1. Taksit	Haziran 2011	Haziran 2011
2. Taksit	Temmuz 2011	Temmuz 2011
3. Taksit	Eylül 2011	Nisan 2012
4. Taksit	Kasım 2011	Mayıs 2012
5. Taksit	Ocak 2012	Ocak 2012
6. Taksit	Mart 2012	Mart 2012
7. Taksit	Mayıs 2012	Mayıs 2012
8. Taksit	Temmuz 2012	Temmuz 2012
9. Taksit	Eylül 2012	Eylül 2012

Örnek 8

Kütahya İli Simav Vergi Dairesi mükellefi (E), peşin ödeme seçeneğini tercih ederek bu vergi dairesine olan borçlarını 6111 Sayılı Kanun'un 2. maddesi kapsamında yapılandırmıştır.

Kütahya İli Simav İlçesinde meydana gelen doğal afet nedeniyle 19.5.2011 ile 29.2.2012 tarihleri arasında (bu tarihler dâhil) mücbir sebep hali ilan edildiğinden, 6111 Sayılı Kanun kapsamında mücbir sebep halinin başladığı tarih ile mücbir sebep halinin sona erdiği tarih arasında mükellefçe peşin ödenmesi gereken tutarların, BKK'nın 4. maddesinin dördüncü fıkrası hükmü uyarınca BKK'nın yayımlandığı Mart 2012 ayını izleyen ay olan Nisan 2012 ayında ödenmesi gerekecektir.

III. BKK ile ödeme süresi uzatılan taksitlerin 6111 Sayılı Kanun'un 19. maddesi karşısındaki durumu

Bilindiği üzere, 6111 Sayılı Kanun'un 19. maddesinin birinci fıkrasında;

“(1) a) Bu Kanuna göre ödenmesi gereken taksitlerden; bir takvim yılında iki veya daha az taksitin, süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde, ödenmeyen veya eksik ödenen taksit tutarlarının son taksiti izleyen ayın sonuna kadar, gecikilen her ay ve kesri için 6183 Sayılı Kanun'un 51. maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi şartıyla bu Kanun hükümlerinden yararlanır. Süresinde ödenmeyen veya eksik ödenen taksitlerin belirtilen şekilde de ödenmemesi veya bir takvim yılında ikiden fazla taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde matrah ve vergi artırımına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla bu Kanun hükümlerinden yararlanma hakkı kaybedilir. Bu hüküm her bir madde ve alacaklı idareler açısından taksitlendirilen alacaklar için ayrı ayrı uygulanır.

b) Bu Kanunun 17. maddesinin; onuncu fıkrasının (b) bendi, onsekizinci, yirmibirinci, yirmiikinci ve yirmiüçüncü fıkraları hükümlerine göre ödenmesi gereken taksitlerden birinin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde ödenmeyen veya eksik ödenen taksit tutarlarının bu fıkra hükümlerine göre izleyen taksit ile birlikte ödenmesi şartıyla bu Kanun hükümlerinden yararlanır.”

hükmü yer almaktadır.

Bu hükme göre, Kanun kapsamında ödenmesi gereken taksitlerin bir takvim yılında en fazla iki defa ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde, ödenmeyen veya eksik ödenen taksit tutarlarının borçlunun başvuru sırasında tercih ettiği taksitlendirme süresinin son taksitini izleyen ayın sonuna kadar, gecikilen her ay ve kesri için 6183 Sayılı Kanun'un 51. maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi şartıyla Kanun hükümlerinden yararlanılacaktır. Aynı şekilde bir takvim yılında bir taksit ödemesi öngörülen yapılandırılmalarda da taksitlerden birinin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde ödenmeyen veya eksik ödenen taksit tutarlarının geç ödeme zammı ile birlikte izleyen taksit ile birlikte ödenmesi şartıyla 6111 Sayılı Kanun hükümlerinden yararlanılmaya devam edilecektir.

Diğer taraftan;

- Süresinde ödenmeyen veya eksik ödenen taksitlerin geç ödeme zammıyla birlikte son taksiti izleyen ayın sonuna kadar da ödenmemesi,
- Bir takvim yılında ikiden fazla taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi,
- Bir takvim yılında tek taksit ödemesi öngörülen hallerde ödenmeyen taksitin izleyen taksitle birlikte ödenmemesi,

halinde Kanun hükümlerinden yararlanma hakkı kaybedilecektir.

6111 Sayılı Kanun'un 19. maddesi hükmü BKK ile uzatılan taksitler için de uygulanacaktır. BKK ile ödeme süresi uzatılan taksitlerden sonuncusunun ödeme süresinin son gününün, 6111 Sayılı Kanun'dan yararlanmak için yapılan başvuru ile tercih edilen taksit seçeneğine göre ödenmesi gereken son taksitin ödeme süresinden sonraki bir tarihe rastlaması halinde, 6111 Sayılı Kanun'un 19. maddesi uygulamasında BKK ile ödeme süresi uzatılan en son taksit esas alınacaktır.

Bu çerçevede, mücbir sebep hali nedeniyle ödeme süresi uzamamış olan taksitlerin 6111 Sayılı Kanun'un 19. maddesine göre geç ödeme zammıyla birlikte ödenebileceği sürenin tayininde de BKK ile ödeme süresi uzatılan en son taksit tarihi esas alınacaktır.

Bununla birlikte, ödeme süreleri mücbir sebep halinin başladığı tarihten öncesine rastlayan dolayısıyla ödeme süresi değişmemiş olan taksitlerin, geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi durumunda tahsili gereken geç ödeme zammının hesabında mücbir sebep halinin devam ettiği sürenin bir etkisi bulunmamaktadır. Bir başka anlatımla, bu taksitler için mücbir sebep halinin devam ettiği sürelerle de geç ödeme zammı hesaplanacaktır.

BKK ile mücbir sebep halinin başlangıç ve bitiş tarihleri arasına rastlayan 6111 Sayılı Kanun kapsamındaki taksitlerin ödeme süreleri uzadığından, borçluların ödeme süresi uzayan taksitlerini süresinde ödememeleri halinde, taksitlerin BKK ile belirlenen ödeme süreleri esas alınarak 6111 Sayılı Kanun'un 19. maddesi gereğince geç ödeme zammı hesaplanacaktır.

Bu nedenle, BKK ile ödeme süresi uzatılan taksitlerden, BKK'nın yürürlüğünden önce, 6111 Sayılı Kanun'un 19. maddesine göre ödenen taksitler için tahsil edilmiş olan geç ödeme zammı, borçlunun öncelikle diğer taksitlerine mahsup edilmek üzere red ve iade edilecektir.

Diğer taraftan, 6111 Sayılı Kanun'un 9. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi gereğince hesaplanması gereken gecikme zamları için de yukarıda yapılan açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

BKK ile yapılan ödeme süresi uzatımından borçluların yararlanabilmeleri için mücbir sebep halinin başlangıç tarihinden önce 6111 Sayılı Kanun hükümlerinin ihlal edilmemiş olması gerektiği tabiidir.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, Örnek 4'teki mükellefin ödeme alternatiflerine göre BKK karşısındaki durumu aşağıda değerlendirilmiştir.

1. Mükellef (B)'nin mücbir sebep halinin başladığı 23.10.2011 tarihi itibarıyla Van Vergi Dairesine olan yapılandırılmış borçlarının ilk üç taksitini ödememiş olması halinde, bu taksitler için BKK ile herhangi bir süre uzatımı söz konusu olmadığından, 6111 Sayılı Kanun'un 19. maddesi hükmüne göre Kanun'dan yararlanma hakkı kaybedilmiş olacaktır.
2. Mükellef (B), 1. taksiti süresinde ödemediği halde, 2, 3 ve 4. taksitleri ödememiştir. Böyle bir durumda, 1. taksit süresinde ödendiğinden ve 4. taksitin de ödeme süresi BKK ile uzatıldığından, 6111 Sayılı Kanun'un 19. maddesi kapsamında mükellefin 2011 takvim yılında süresinde ödenmeyen iki taksiti olacaktır. Dolayısıyla, mükellefin BKK'nın yayımlandığı tarih itibarıyla 6111 sayılı Kanundan yararlanma hakkı devam etmektedir.
3. Mükellef (B), Haziran 2011 ayında ödemesi gereken 1. taksiti süresinde ödememiştir. Mükellef (B)'nin başvuru sırasında tercih ettiği taksit seçeneğine göre, son taksitin (9. taksit) ödeme süresi Eylül 2012 ayı olmasına rağmen BKK ile 7. taksitin ödeme süresi Ekim 2012 ayı olarak yeniden belirlenmiştir. Buna göre, mükellef (B), süresinde ödenmeyen 1. taksitini Kasım 2012 ayı sonuna kadar geç ödeme zammı ile birlikte ödemesi halinde, bu taksit için de 6111 Sayılı Kanun hükümlerinden yararlanabilecektir.
4. Mükellef (B), 6111 Sayılı Kanun kapsamında yapılandırılmış borcunun 1 ve 2. taksitini süresinde ödemediği halde, 3, 4 ve 5. taksitlerini sürelerinden sonra Şubat 2012 ayında geç ödeme zammı ile birlikte ödemiştir. BKK ile 4 ve 5. taksitlerin ödeme sürelerinin uzatılması nedeniyle, bu taksitlere ilişkin ödenmiş olan geç ödeme zamlarının mükellefin diğer taksitlerine mahsubu gerekmektedir. Ancak, 3. taksitin ödeme süresi BKK ile uzamadığından bu taksite ilişkin tahsil edilen geç ödeme zammının red ve iadesi söz konusu olmayacaktır.

5. Mükellef (B)'nin 6111 Sayılı Kanun kapsamında ödemesi gereken 4, 5, 6 ve 7. taksitlerinin ödeme süreleri BKK ile uzatıldığından, 2012 takvim yılında bu mükellef tarafından toplam altı (4, 5, 6, 7, 8, 9. taksitler) taksit ödemesi yapılacaktır. Buna göre, mükellef (B), 2012 yılının Temmuz ayında iki (4 ve 8. taksitler), Ağustos ayında bir (5. taksit), Eylül ayında iki (6 ve 9. taksitler) ve Ekim ayında da bir (7. taksit) taksit olmak üzere ödeme yapacaktır.

Böyle bir durumda, 6111 Sayılı Kanun'un 19. maddesi gereğince bir takvim yılında iki taksit ödememe halinin tespitinde her bir taksit ayrı ayrı değerlendirilecektir. Örneğin, mükellefin Temmuz 2012 ayında ödenmesi gereken taksitleri (4 ve 8. taksitler) ödememesi halinde, iki taksitin ödenmemesi nedeniyle iki ihlal hakkı kullanılmış olacaktır. 2012 yılında bu taksitlerin dışında başka bir taksitin daha süresinde ödenmemesi halinde 6111 Sayılı Kanun hükümlerinden yararlanma hakkı kaybedilecektir.

IV. Diğer hususlar

1. 6111 Sayılı Kanun'un 18. maddesine istinaden başvuru sırasında tercih edilen taksit sayısı esas alınarak katsayı hesaplanmaktadır. BKK ile taksitlerin ödeme sürelerinin uzatılması katsayı hesabını etkilememektedir. Bir başka anlatımla taksitlerin ödeme sürelerinin uzatılması başvuru sırasında tercih edilmiş taksit sayısını değiştirmedığından, tercih edilen taksit sayısına göre hesaplanmış katsayılarda da herhangi bir değişiklik yapılmayacaktır.
2. BKK ile 6111 Sayılı Kanun'un Birinci, İkinci, Üçüncü ve Dördüncü Kısımları kapsamında yapılandırılan ve mücbir sebep hallerinin devam ettiği süre içinde ödenmesi gereken taksitlerin ödeme süreleri yeniden belirlenmiş olup, anılan Kanun'da yer alan başvuru sürelerinde herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. Bu nedenle, 6111 Sayılı Kanun hükümlerinden yararlanmak üzere süresinde başvuru yapmayan borçluların BKK ile yapılmış düzenlemelerden yararlanması söz konusu olmayacaktır.
3. 6111 Sayılı Kanun'un 168. maddesinde 6274 Sayılı Kanun'la yapılan değişiklik ile doğal afet nedeniyle mücbir sebep hali ilan edilen yerlerdeki dairelere borçlu olanlar ile olağanüstü politik riskin gerçekleştiği tespit edilen ülkede de faaliyette bulunan ve bu ülkedeki faaliyetleri nedeniyle durumları Vergi Usul Kanunu'nun 13. maddesine göre mücbir sebep hali kabul edilenlerin, 6111 Sayılı Kanun kapsamında mücbir sebep hali devam ettiği sürece ödenmesi gereken taksitlerinin ödeme sürelerinin uzatılması mümkün olup, bunun dışında Vergi Usul Kanunu'nun 13. maddesinde sayılan diğer mücbir sebep halleri nedeniyle 6111 Sayılı Kanun kapsamındaki taksitlerin ödeme sürelerinin uzatılması kanunen mümkün bulunmamaktadır.

Saygılarımızla.

Kuzey Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.
Erdal Çalikoğlu

Sirküler içeriği hakkında ek bilgi gerektiğinde (212) 368 55 09 numaralı telefonda M. Fatih Köprü (fatih.kopru@tr.ey.com) ile temasa geçmenizi rica ederiz.

Yukarıda yer verilen açıklamalarımız, konuya ilişkin genel bilgiler içermektedir. Ernst & Young ve Kuzey YMM A.Ş.'ye, işbu dokümanın içeriğinden kaynaklanan veya içeriğine ilişkin olarak ortaya çıkan sonuçlardan dolayı herhangi bir sorumluluk iddiasında bulunulamaz.